

SIKKERHETS DATABLAD

I samsvar med 1907/2006 Annex II (2015/830) og 1272/2008

(Alle henvisninger til EUs regelverk og direktiver er forkortet til kun nummerbetegnelsen)

Utgitt 2017-01-13

Versjonsnummer 1.0

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn Artline Low Corrosion Paint Marker
EK-420

Andre navn eller synonymmer svart

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder Merkefarge

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firma Despec Sweden AB
Pyramidbacken 6
141 75 Kungens Kurva
Sverige

Telefon +46 (0)8 449 59 00

E-post info@despec.se

1.4. Nødtelefonnummer

I akutte tilfeller: Ring 113, be om giftinformasjon Mindre akutte tilfeller: Ring 22 59 13 00.

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Brannfarlige væsker (kategori 2), H225

Aspirasjonstoksisitet (Kategori 1), H304

Irriterende for huden (Kategori 2), H315

Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering (Kategori 3, narkosevirkning), H336

Giftig for vannlevende organismer med langtidseffekter (kategori Cron 2), H411

2.2. Merkingselementer

Farepiktogram

Varselord Fare

Faresetninger

H225 Meget brannfarlig væske og damp
H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene
H315 Irriterer huden
H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet
H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann

Sikkerhetssetninger

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn
P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt
P261 Unngå innånding av damp
P280 Benytt vernehansker
P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege
P331 IKKE framkall brekning

Supplerende fareopplysninger

Inneholder: METYLCYKLOHEKSAN, ALKANER, C9-12-ISO-

2.3 Andre farer

Dette produktet inneholder ingen stoffer som er vurdert som PBT- eller vPvB-stoff

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Legg merke til at tabellen viser kjente farer for ingrediensene i ren form. Farene reduseres eller elimineres når disse blandes eller spes ut, se avsnitt 16d.

Bestanddeler	Klassifisering	Konsentrasjon
METYL CYKLOHEKSAN		
CAS-nummer: 108-87-2 EF-nummer: 203-624-3 Indeksnummer: 601-018-00-7	Flam Liq 2, Skin Irrit 2, STOT SE 3drow, Asp Tox 1, Aquatic Chronic 2; H225, H315, H336, H304, H411	40 - 50 %
ALKANER, C9-12-ISO-		
CAS-nummer: 90622-57-4 EF-nummer: 292-459-0	Flam Liq 3, Asp Tox 1, Aquatic Chronic 2; H226, H304, H411	1 - 10 %
KARBONPULVER		
CAS-nummer: 1333-86-4 EF-nummer: 215-609-9		1 - 10 %

Forklaringer til ingrediensene og merkingen er angitt i Avsnitt 16e. Offisielle forkortelser er skrevet med normal stil. Med kursiv stil angis spesifikasjoner og/eller kompletteringer som har blitt brukt ved beregning av blandingens klassifisering, se Avsnitt 16b.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt

Ved den minste tvil eller dersom symptom oppstår, oppsøk lege.

Aldri forsøk å gi en bevisstløs person væske eller annet via munnen.

Ved innånding

La personen som er skadet hvile på et varm sted med frisk luft, og vedvarer symptomene skal lege oppsøkes.

Ved øyekontakt

Ta øyeblikkelig ut kontaktlinsene såfremt mulig.

Skyll øynene med masse vann. Om symptomene vedvarer, bør du kontakte lege.

Ved hudkontakt

Ta av nedsprutede klær.

Vask huden med såpe og vann.

Hvis det forekommer symptomer, oppsøk lege.

Ved svelging

Skyll først munnen nøye med mye vann men SVELG IKKE. Drikk så minst en halv liter vann og kontakt lege. IKKE fremkall brekninger.

Ved brekninger, hold hodet lavt slik at mageinnholdet ikke kommer ned i lungene.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Ved innånding

Innånding av større konsentrasjoner kan medføre hodepine, svimmelhet, trøtthet og uvelhet.

Risiko for aspirasjon med kjemisk lungebetennelse som konsekvens.

Ved hudkontakt

Irritasjon.

Svie.

Ved svelging

Risiko for aspirasjon med kjemisk lungebetennelse som konsekvens.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Tiltak ved førstehjelp og angitte symptomer er relevante ved feilaktig håndtering av produktet som fører til eksponering av innholdet.

Symptomatisk behandling.

Ved kontakt med lege, sørg for å ha etikett eller dette sikkerhetsdatabladet tilgjengelig.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Sløkkingsmidler

Egnet brannslukningsmiddel

Slukkes med pulver, karbondioksid eller skum.

Sløkkingsmidler som av sikkerhetsmessige grunner ikke skal brukes

Skal ikke slukkes med vann med høyt trykk.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brenner med utvikling av røyk som inneholder helseskadelige gasser (karbonoksid og karbondioksid).

Forhindre utslipp av slukke vann i avløpet. Slukke vann håndteres i henhold til gjeldende forskrifter.

5.3. Råd til brannmannskaper

Beskyttende tiltak med hensyn til andre materialer på brannstedet.

Sørg for alt uautorisert personale blir evakuert fra området.

Ved brann benyttes en åndedrettsmaske.

Bruk heldekkende verne drakt.

Avkjøl lukkede beholdere som er blitt eksponert for brann, med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Bruk anbefalt verneutstyr, se punkt 8.

Sørg for god ventilasjon.

Slå av utstyr med åpen flamme, glød eller annen varme.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Forhindre utslipp til avløp, mark eller vassdrag.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Mindre søl, tørk opp med fille eller liknende og vask av med vann. Større utslipp ikke trolig.

Større mengder: Vull inn med jord, sand eller liknende.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se også avsnitt 7 og 13.

AVSNITT 7: HÅNDBTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Dampen skal ikke inhaleres og unngå kontakt med hud, øyne og klær.

Hold dette produktet adskilt fra mat og utilgjengelig for barn og kjæledyr.

Ikke spis, drikk og røyk i rom hvor dette produktet håndteres.

Vask hendene etter håndtering av produktet.

Unnå åpne ild, varme gjenstander, gnistdannelse og andre antenningskilder.

Det skal treffes tiltak mot statisk elektrisitet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevares godt lukket.

Oppbevares tørt og kjølig.

Må ikke oppbevares i direkte sollys.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Se identifisert bruk i avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

8.1.1 Nasjonale grenseverdier

KARBONPULVER

Norge (Forskrift om tiltaks- og grenseverdier)

Nivågrenseverdi 3,5 mg/m³

DNEL

Data mangler.

PNEC

Data mangler.

8.2. Eksponeringskontroll

Ikke angitt.

8.2.1 Egnede tiltak for eksponeringskontroll

Håndteres i rom med moderne ventilasjonsstandard.

Vernebriller/visir

Øyebeskyttelse bør anvendes ved risiko for direkte kontakt eller sprut.

Hudvern

Følg gjeldende lokale forskrifter angående anbefaling av vernehansker.

Bruk vernehansker som oppfyller normen EN374 ved risiko for direkte kontakt.

Valg av vernehansker bør skje med hensyn til andre kjemikalier som håndteres, fysiske forhold og behov for bevegelighet.

Hanskemateriale	Hansketykkelse	Gjennombruddstid
Nitrilgummi	≥ 0,4 mm	≥ 480 min
Ved sprut: Nitrilgummi	≥ 0,11 mm	≥ 30 min

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern trengs normalt ikke.

Bruk egnet åndedrettsvern ved dannelse av damp/aerosoler, f.eks EN 143 eller 149, type P2 eller FFP2.

8.2.3 Begrensning av miljøeksponeringen

Arbeid med produktet bør skje slik at produktet ikke kommer ut i avløp, vassdrag, mark og luft.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

a) Utseende	Form: væske. Farge: sort.
b) Lukt	Løsemiddel
c) Luktterskel	Ikke angitt
d) pH	Ikke angitt
e) Smeltepunkt/frysepunkt	Ikke angitt
f) Startkokepunkt og kokeområde	Ikke angitt
g) Flammepunkt	-3 °C
h) Fordampingshastighet	Ikke angitt
i) Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke aktuelt
j) Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	Ikke angitt
k) Damptrykk	Ikke angitt
l) Damptetthet	Ikke angitt
m) Relativ tetthet	0,8 - 1,0 g/cm ³
n) Løselighet(er)	Vannløselighet Uløselig
o) Fordelingskoeffisient; N-oktanol/vann	Ikke aktuelt
p) Selvantenningsstemperatur	Ikke angitt
q) Nedbrytingstemperatur	Ikke angitt
r) Viskositet	Ikke angitt
s) Eksplosjonsegenskaper	Ikke aktuelt
t) Oksidasjonsegenskaper	Ikke aktuelt

9.2. Andre opplysninger

Ingen informasjon tilgjengelig

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Produktet inneholder ingen stoffer som kan forårsake farlige reaksjoner under normale håndterings- og bruksforhold.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt under normale lagrings- og bruksforhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen farlige reaksjoner kjent under normale bruksforhold.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå oppvarming, gnister og åpne flammer.

10.5. Uforenlige materialer

Ingen kjente.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen ved normale forhold.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Kvalme og brekninger kan forekomme ved fortæring.

Akutt giftighet

Produktet er ikke klassifisert som akutt toksisk.

METYLCYKLOHEKSAN

LD50 Mus 24h: 2250 mg/kg Oral

KARBONPULVER

LD50 rotte 24h: > 8000 mg/kg Oral

Hudetsing/hudirritasjon

Kan gi rødhet og irritasjon ved hudkontakt.

Alvorlig øyeskade eller øyeirritasjon

Ingen øyeirritasjon er påvist ved normal bruk.

Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt

Produktet inneholder ingen kjente allergener.

Kjønnscelemutagenitet

Ingen mutagene virkninger er rapportert for stoffene i denne blandingen.

Kreftframkallende virkninger

Ingen kreftframkallende virkninger er rapportert for stoffene i dette produktet.

Reproduksjonstoksitet

Ingen reproduksjonstoksiske virkninger er rapportert for stoffene i denne blandingen.

Giftvirkning på bestemte organer — enkelteksponering

Innånding av løsemiddeldamp kan gi hodepine, illebefinnende, brekninger og berusessymptomer.

Giftvirkning på bestemte organer — gjentatt eksponering

Ingen kjente farer ved gjentatt eksponering.

Giftighet ved aspirasjon

Svelging av produktet kan føre til aspirasjon med kjemisk lungebetennelse som følge.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Forhindre utslipp i mark, vann og avløp.

KARBONPULVER

EC50 Stor dafnie (Daphnia magna) 24h: > 5600 mg/L

IC50 Alger 72h: 10000 mg/L

LC50 Zebrafisk (Brachydanio rerio) 96h: > 1000 mg/L

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Produktets organiske bestanddeler er nedbrytbare i naturen.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Opplysninger om bioakkumulering mangler.

12.4. Mobilitet i jord

Opplysninger om bevegelighet i naturen mangler.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Dette produktet inneholder ingen stoffer som er vurdert som PBT- eller vPvB-stoff.

12.6. Andre skadevirkninger

Data mangler.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshåndtering for produktet

Små mengder kan deponeres sammen med husholdningsavfallet.

For endelig disponering av dette produktet er avfallsforbrenning egnet.

Følg lokale forskrifter eller kontakt leverandøren for videre informasjon.

Forhindre utslipp i avløp.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Dersom ikke annet angis gjelder opplysninger for hvert av transportmidlene: IMDG (sjøfart), ADR (veitransport), RID (jernbanetransport), ICAO/IATA (luftfart).

14.1. FN-nummer

1210

14.2. FN-forsendelsesnavn

TRYKKFARGE

14.3. Transportfareklasse(r)

Klasse

3: Brannfarlige væsker

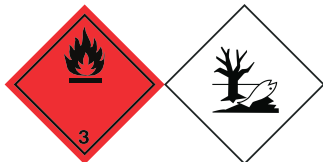
Klassifiseringskode

F1: Brannfarlige væsker uten tilleggsrisiko: Brannfarlige væsker med flammepunkt 60 °C eller lavere

Sekundærfare (IMDG)

Ingen sekundærfare iht. IMDG

Etiketter

14.4 Emballasjegruppe

Emballasjegruppe II

14.5 Miljøfarer

havforurensende stoff (MARINE POLLUTANT)

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Tunnelrestriksjoner

Tunnelkategori: D/E

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Ikke aktuelt

14.8 Annen transportinformasjon

Transportkategori: 2; Høyeste totale mengde per transportenhet 333 kg eller liter

Stuingskategori (IMDG) ikke angitt (IMDG)

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Ikke angitt.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering og kjemikaliesikkerhetsrapport i henhold til 1907/2006 Vedlegg I er ennå ikke utført.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

16a. Informasjon om hvilke endringer som er utført siden den forrige versjonen

Revisjoner av dette dokumentet

Dette er den første utgaven

16b. Forklaring av forkortelsene i sikkerhetsdatabladet

Fulltekst for koder for fareklasse og kategori er nevnt i Avsnitt 3

Flam Liq 2	Brannfarlige væsker (kategori 2)
Skin Irrit 2	Irriterende for huden (Kategori 2)
STOT SE 3drow	Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering (Kategori 3, narkosevirkning)
Asp Tox 1	Aspirasjonstoksisitet (Kategori 1)
Aquatic Chronic 2	Giftig for vannlevende organismer med langtidseffekter (kategori Cron 2)
Flam Liq 3	Brannfarlige væsker (Kategori 3)

16c. Kildene til de viktigste data brukt ved utarbeidingen av sikkerhetsdatabladet

Datakilder

Grunnlaget for informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet er i første rekke hentet fra råvareleverandørers dokumentasjon samt gjeldende europeiske regelverk.

Fulltekst for forskrifter som er nevnt i dette sikkerhetsdatabladet

1907/2006 Annex II (2015/830)	Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28. mai 2015 om endring i forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH)
1272/2008	EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006
Forskrift om tiltaks- og grenseverdier	Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier) 06.12.2011 nr.1358. best.nr. 704
1907/2006	EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 av 18.

desember 2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikaliebyrå, om endring av direktiv 1999/45/EF og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 793/93 og kommisjonsforordning (EF) nr. 1488/94 samt rådsdirektiv 76/769/EØF og kommisjonsdirektiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF

16d. Metoder for å evaluere opplysningene det blir henvist til i 1272/2008 Artikkel 9 som brukes ved klassifiseringen

Beregningen av farene med denne blandingen er gjort som en samveid bedømmelse med hjelp av en ekspertbedømmelse i samsvar med 1272/2008 Vedlegg I, der all tilgjengelig informasjon som kan ha betydning for å fastsette farene med blandingen veies sammen, og i samsvar med 1907/2006 Vedlegg XI.

16e. En liste over relevante fareangivelser og sikkerhetssetninger

Fulltekst for faresetninger i henhold til GHS/CLP er nevnt under avsnitt 3

H225 Brannfarlige væsker (Kategori 2)

H315 Irriterende for huden (Kategori 2)

H336 Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering (Kategori 3, narkosevirkning)

H304 Aspirasjonstoksisitet (Kategori 1)

H411 Giftig for vannlevende organismer med langtidseffekter (kategori Cron 2)

H226 Brannfarlige væsker (Kategori 3)

16f. Råd om passende opplæring for ansatte for å beskytte menneskers helse og miljøet

Advarsel om feil bruk

Den anbefalte bruken av pennene vurderes ikke til å innebære noen helsefare ved innånding, ettersom blekket er oppsøgt i fiberen og eksponeres mot luften gjennom den oppbløtte fiberspissen med liten overflate, noe som innebærer at avgangen av løsemiddel til luften er svært liten. Risikoen for helsefare ved fortæring er også liten, ettersom pennen må brytes opp for at nevneverdig blekkmengde skal kunne svelges.

Den mest påtakelige risikoen innebærer en berøring av øynene med fiberspissen, som kan være irriterende.

Annen relevant informasjon

Informasjon om dokumentet

Dette sikkerhetsdatabladet er produsert og kontrollert av KemRisk®, KemRisk Sweden AB, Platensgatan 8, SE-582 20 Linköping, Sverige, www.kemrisk.se